



VESTNÍK

ÚRADU PRE REGULÁCIU ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKÁCIÍ A POŠTOVÝCH SLUŽIEB



ÚRAD PRE REGULÁCIU
ELEKTRONICKÝCH KOMUNIKÁCIÍ
A POŠTOVÝCH SLUŽIEB

Vestník č.5/2024

19.11.2024

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb

ODBOR REGULÁCIE POŠTOVÝCH SLUŽIEB

Stále pracovisko pre oblasť poštových služieb

Ulica 1. mája 16, 010 01 Žilina

č. 8941/ORPS/2024 - 27953

PREDBEŽNÉ ČISTÉ NÁKLADY UNIVERZÁLNEJ SLUŽBY ZA ROK 2024

Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, odbor regulácie poštových služieb (ďalej len „úrad“), ako príslušný orgán štátnej správy v oblasti poštových služieb podľa § 2 ods. 1 zákona č. 402/2013 Z. z. o Úrade pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb a Dopravnom úrade a o zmene a doplnení niektorých zákonov v spojení s ustanovením § 12 písm. b) a podľa § 57 odsek 1, odsek 3 a odsek 4 zákona č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poštových službách“) v spojení s § 2 a § 3 Vyhlášky úradu č. 63/2012 Z. z. o spôsobe výpočtu a náhrade čistých nákladov univerzálnej služby (ďalej len „Vyhláška“),

určuje predbežné čisté náklady univerzálnej služby za rok 2024 v sume

13 988 198,-

/slovom: trinásť miliónov deväťstoosemdesiatosem stodevät'desiatosem eur/.

O d ô v o d n e n i e

Slovenská pošta, a. s., so sídlom Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica, IČO: 36 631 124 (ďalej len „SP, a. s.“) bola v roku 2024 poskytovateľom univerzálnej služby na základe udelenej Poštovej licencie č. 7338/ORPS/2022-25092 zo dňa 8.9.2022 na poskytovanie univerzálnej služby a vykonávanie poštového platobného styku, ktorá jej bola udelená podľa § 45 ods. 7 v spojení s § 47 ods. 4 zákona o poštových službách s platnosťou od 1. januára 2023 do 31. decembra 2027.

Podľa § 57 ods. 2 zákona o poštových službách predložila SP, a. s., dňa 21.8.2024 úradu vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby a celkových nákladov za obdobie prvých šiestich mesiacov kalendárneho roka 2024 na tlačive podľa § 4 Vyhlášky spolu s prílohami, evidované pod č. 8941/ORPS/2024-20843.

SP, a. s., predložila vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za I. polrok roka 2024 (ďalej len „vyčíslenie ČN“) a vyčíslenie celkových nákladov za I. polrok roka 2024 nasledovne:

	Suma v eurách:
Predbežné čisté náklady univerzálnej služby za I. polrok 2024	15 142 783
Trhová výhoda	-126 293
Celkové náklady za I. polrok 2024	173 163 385
Celkový výsledok hospodárenia za I. polrok 2024 (EBT)	-6 065 017

K vyčísleniu ČN boli v elektronickej podobe (USB nosič) a v tlačenej forme v tých prípadoch, kde to bolo technicky možné vzhľadom na objem dát, predložené tieto prílohy:

- = Popis komerčného scenára poskytovania univerzálnej poštovej služby a vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej poštovej služby za polrok 2024 (PWC)
- = Vyčíslenie nákladov za polrok 2024 spolu s prílohami Vyhlášky (3 prílohy)
- = 16 príloh komerčného scenára preukazujúcich vyčíslenie jednotlivých častí ČN:
 - Prehľad o doručovaní polrok 2024
 - Geografické členenie triedenia zásielok
 - Úspora nákladov na HSS Zvolen polrok 2024
 - Úspora nákladov v sieti HPS, RPS, OPS polrok 2024
 - Preferencia v zákazníckom správaní pri frekvencii doručovania
 - Externý prieskum Gfk z roku 2014
 - Prevodový mostík nákladov a výnosov polrok 2024
 - Presun nákladov neprevádzkovaných pôšt polrok 2024
 - Výnosy polrok 2024 a vplyv kvality medzinárodnej služby na výpočet ČN UNS polrok 2024
 - Správna réžia polrok 2024
 - Vyčíslenie nehmotnej výhody DPH polrok 2024
 - Vyčíslenie výhody marketingový efekt a filatelia polrok 2024
 - Výpočet nákladovej efektívnosti polrok 2024
 - Detail poklesu stavu investičného majetku na neprevádzkovaných poštách polrok 2024
 - Optimalizácia poštovej siete polrok 2024
 - Sadzby zaslania expresných zásielok podľa spoločnosti
- = 13 príloh k výpočtu ČN na základe požiadavky úradu listom č. 4936/ORPS/2024-6852 zo dňa 19.3.2024:
 - Správa o hospodárení SP, a. s., za polrok 2024
 - Organizačná štruktúra SP, a. s.
 - Obraty účtov podľa hlavnej knihy za polrok 2024
 - Polročný výkaz o Oddelenej evidencii nákladov a výnosov z regulovaných poštových činností a ostatných činností za polrok 2024
 - Výkaz ekonomicky neoprávnených nákladov za polrok 2024
 - Vysúhlásenie rozdielov medzi výkazom OdÚč a komerčným scenárom
 - Náklady prepravy polrok 2024
 - Podiel výnosov z podaja do členských štátov EÚ v medzinárodnom styku polrok 2024
 - Percentuálne rozdelenie výnosov UNS podľa zákazníckych segmentov polrok 2024
 - Vysúhlásenie výnosov spadajúcich do merania kvality s výnosmi podľa výkazu OdÚč za I. polrok 2024
 - Detailný výpočet zmeny stavu dlhodobého majetku v rámci zmeny čistých aktív za I. polrok 2024
 - Účtovná závierka a správa audítora za rok 2023

SP, a. s., použila pre výpočet čistých nákladov univerzálnej služby metódu „Commercial Approach“, ktorá je založená na porovnaní aktuálnych výnosov a nákladov SP, a. s., a výnosov a nákladov toho istého podniku bez povinnosti poskytovania univerzálnej služby. Stanovenie porovnateľných dát predpokladá vypracovanie reálneho, konkurencieschopného a komerčne najvýhodnejšieho modelu (tzv. „komerčného scenára“), ku ktorému by SP, a. s., pravdepodobne pristúpila, ak by nemala povinnosť univerzálnej služby.

Pri metóde „Commercial Approach“ sa vychádza z nasledovných štyroch krokov:

1. krok: Identifikácia hypotetického správania poskytovateľa univerzálnej služby, ak by nemal povinnosť univerzálnej služby,
2. krok: Kalkulácia nákladov poskytovateľa univerzálnej služby bez povinnosti univerzálnej služby,

3. krok: Kalkulácia výnosov poskytovateľa univerzálnej služby bez povinnosti univerzálnej služby,

4. krok: Kalkulácia čistých nákladov univerzálnej služby na základe porovnania výnosov a nákladov dosahovaných poskytovateľom univerzálnej služby v podmienkach bez povinnosti univerzálnej služby.

Na základe ohodnotenia prvkov komerčného scenára sa vypočíta výsledok hospodárenia, ktorý by SP, a. s., dosiahla ako podnik bez povinnosti poskytovania univerzálnej služby. Porovnaním hospodárskych výsledkov podniku s povinnosťou univerzálnej služby a toho istého podniku bez povinnosti univerzálnej služby sa vykalkulujú čisté náklady. Následne sa tento výsledok upraví ešte o primeraný zisk, trhové a nehmotné výhody a nákladovú neefektívnosť.

Pre účely modelovania zmien nákladov v komerčnom scenári k 30.6.2024 boli celkové náklady SP, a. s., rozdelené na základe údajov z účtovníctva a podpornej dokumentácie do nasledovných kategórií: náklady podacej časti pôšt, náklady na doručovanie, náklady na prepravu a triedenie, náklady na správnu réžiu, ostatné náklady, daň z príjmov a ekonomicky neoprávnené náklady.

Pre účely modelovania zmien výnosov v komerčnom scenári boli celkové výnosy SP, a. s., za prvý polrok 2024 na základe údajov z účtovníctva a podpornej dokumentácie rozdelené do nasledovných kategórií: listové zásielky, listové slepecké zásielky, balíky, expresné služby, poštový platobný styk, SIPO a RTVS, dôchodky a sociálne dávky, služby pre 365.bank, reklamné adresované zásielky, periodické zásielky, letáky a ostatné výnosy (výnosy z terminálnych odmien, predaja tlače, tovaru a poskytovania služieb na poštách). Dopady komerčného scenára na výnosy boli kalkulované na úrovni celej SP, a. s., a to využitím údajov z účtovníctva celej SP, a. s., ako aj jednotlivých pôšt neprevádzkovaných v komerčnom scenári.

Pre výpočet primeraného zisku bola použitá metóda WACC (metóda váženého priemeru nákladov na kapitál). Výška primeraného zisku bola stanovená použitím pomernej časti priemerných nákladov kapitálu WACC, t. j. ako rozdiel medzi nákladmi na financovanie cudzieho a vlastného kapitálu podniku s povinnosťou univerzálnej služby a bez povinnosti univerzálnej služby.

Pre stanovenie nákladovej neefektívnosti bral poskytovateľ univerzálnej služby do úvahy najmä štúdiu zverejnenú spoločnosťou Frontier Economics („Study on the principles used to calculate the net costs of the postal USO“, January 2013), pričom ako najvhodnejšie pre účely výpočtu pre podmienky SP, a. s., boli zvolené postupy uvádzané v predmetnej štúdii, a to metóda založená na historickom porovnávaní miery produktivity tzv. „Method of Historical Comparison – Total Productivity Factor“. Aplikácia stanovenej miery neefektívnosti do výpočtu bola uskutočnená metódou ex-post (tzv. „ex-post efficiency adjustment“), t. j. celkové čisté náklady, kvantifikované na základe aktuálnych účtovných dát, boli po ukončení všetkých výpočtov upravené o stanovené percento neefektívnosti. Pri odhade miery nákladovej neefektívnosti za 1. polrok 2024 SP, a. s., vychádzala z referenčného roka 2012, v ktorom skončila platnosť predchádzajúcej poštovej licencie. Miera použitá vo výpočte je určená na základe údajov za rok 2023. Miera nákladovej efektívnosti je chápaná ako schopnosť podniku reagovať v čase na meniace sa trhové podmienky.

Pre zistenie výsledkov hospodárenia z univerzálnej služby boli použité údaje z oddeleného účtovníctva, vedeného na základe metódy ABC (Activity Based Costing).

Komerčný scenár vychádzal z alternovania a definovania nasledovných parametrov univerzálnej služby:

- geografické pokrytie územia doručovaním,
- poštová sieť,

- cenotvorba,
- produktové portfólio a kvalita služby,
- frekvencia doručovania.

Geografické pokrytie územia doručovaním

Komerčný scenár predpokladá, že podnik bez povinnosti univerzálnej služby by si zachoval súčasný rozsah geografického pokrytia územia doručovaním.

Poštová sieť:

SP, a. s., ako poskytovateľ univerzálnej služby je povinná dodržiavať Požiadavky na kvalitu univerzálnej služby určené úradom dňa 31.3.2022 pod č. j. 5919/ORPS/2022-7220 v platnom znení, zverejnené vo Vestníku úradu č.3/2022 a na webovom sídle úradu www.teleoff.gov.sk, ktoré okrem iného stanovujú povinnosť zabezpečiť územnú a časovú dostupnosť pobočiek, čím ostávajú v prevádzke aj ekonomicky nerentabilné pošty. V komerčnom scenári bolo z celkového súčasného počtu 1 398 pôšt, 42 poštových stredísk a 5 pojazdných pôšt, identifikovaných 856 pôšt, ktoré musia byť prevádzkované ako povinné a z nich následne, po zohľadnení ekonomických kritérií a nevýznamnej strategickej povahy, 542 pôšt, ktoré by ako podnik bez povinnosti univerzálnej služby SP, a. s., neprevádzkovala.

Cenotvorba:

Komerčný scenár predpokladá, že SP, a. s., by bez povinnosti univerzálnej služby pristúpila iba k spoplatneniu slepeckých zásielok, čo by sa odzrkadilo v náraste výnosov.

Produktové portfólio a kvalita služby:

SP, a. s., by znížením frekvencie doručovania v komerčnom scenári nebola schopná dodržať normy kvality na celom geografickom území Slovenskej republiky stanovené Požiadavkami na kvalitu pre zásielky s lehotou prepravy D+1. Uvedená zmena v rámci komerčného scenára vychádza z predpokladu zníženia frekvencie doručovania v rajónoch s prevažujúcou pochôdzkou zo súčasne platného systému (každý pracovný deň) na 6 z 10 pracovných dní. V týchto oblastiach by SP, a. s., nedokázala garantovať doručenie zásielky adresátovi najneskôr nasledujúci pracovný deň. Zmeny by sa čiastočne dotkli štruktúry produktu list 1. triedy a poštového poukazu na adresu 1. triedy (zníženie kvality, nedodržanie lehoty D+1).

Frekvencia doručovania:

Podnik bez povinnosti univerzálnej služby by znížil frekvenciu doručovania vo vybraných oblastiach a to tak, že v doručovacích rajónoch, kde pochôdzka predstavuje viac ako 50 % časového fondu doručovateľa, by boli zásielky doručované počas troch pracovných dní z piatich. V komerčnom scenári bolo takto identifikovaných 2 961 rajónov so zníženou frekvenciou doručovania a 706 rajónov bez zmien v doručovaní. Uvedené zmeny v komerčnom scenári by boli sprevádzané nasledovnými zmenami:

- zmena v systéme doručovania doručovateľmi a v súvisiacich nákladoch,
- zmena v štruktúre a výške výnosov,
- zmena v systéme motorizovaného doručovania a v súvisiacich nákladoch,
- zmena v správnej réžii a v súvisiacich nákladoch.

Rozšírením motorizovaného doručovania a zmenami v prepravnej sieti by sa dosiahla úspora v najazdených km za rok a zároveň boli identifikované možnosti optimalizácie triedenia zásielok zmenou charakteru triediaceho strediska vo Zvolene.

V textovom dokumente „Opis komerčného scenára poskytovania univerzálnej služby a vyčíslenie predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za prvý polrok 2024“ na strane 4 bolo spresnené poskytovateľom univerzálnej služby sumárne vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za prvý polrok 2024, vrátane zohľadnenia trhových

a nehmotných výhod a primeraného zisku s rozčlenením údajov pre poskytovateľa univerzálnej služby s povinnosťou univerzálnej služby a pre toho istého poskytovateľa univerzálnej služby, ak by univerzálnu službu neposkytoval, v súlade s ustanovením § 56 ods. 2 zákona o poštových službách nasledovne:

v eurách:

	SP, a. s., s povinnosťou univerzálnej služby	SP, a. s., bez povinnosti univerzálnej služby	Čisté náklady za 1. polrok 2024
Výnosy	167 088 864	162 033 941	5 054 923
Náklady	173 163 385	153 737 230	19 426 155
Výsledok hospodárenia (EAT)	- 6 074 521	8 296 710	14 371 232
Primeraný zisk	-	-	897 845
Trhové a nehmotné výhody	-	-	(126 293)
Úprava o neefektívnosť	-	-	-
Čisté náklady	-	-	15 142 784

Podľa § 57 ods. 3 zákona o poštových službách úrad do 90 dní odo dňa doručenia vyčíslenia podľa odseku 2 určí predbežné čisté náklady univerzálnej služby za kalendárny rok, za ktorého prvých šesť mesiacov bolo predložené vyčíslenie podľa odseku 2 a tie zverejní vo vestníku.

Podľa § 57 ods. 4 zákona o poštových službách je úrad oprávnený na účely posúdenia a určenia predbežných čistých nákladov univerzálnej služby overovať a kontrolovať podklady na výpočet predbežných čistých nákladov univerzálnej služby sám alebo prostredníctvom ním poverenej odborne spôsobilej a nezávislej osoby, ako aj nahliadať do účtovných kníh a záznamov poskytovateľa univerzálnej služby. V súlade s týmito ustanoveniami boli predložené údaje na účely posúdenia a určenia predbežných čistých nákladov univerzálnej služby overované a kontrolované prostredníctvom poverenej odborne spôsobilej a nezávislej osoby vybranej procesom verejného obstarávania – Ernst & Young, s. r. o., so sídlom Žižkova 9, 811 02 Bratislava, (ďalej len „audítora“).

Pri overovaní výpočtu predbežných čistých nákladov univerzálnej služby boli skontrolované a posúdené nasledovné údaje a informácie:

1. Komerčný scenár Poskytovateľa univerzálnej služby v zmysle Vyhlášky príloha 2 bod 4, t. j. dokument s názvom „Opis komerčného scenára poskytovania univerzálnej služby a vyčíslenie čistých nákladov univerzálnej služby za polrok 2024“;
2. Tabuľky detailných údajov k vyčísleniu predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za 1. polrok 2024 podľa prílohy č. 4 Vyhlášky vyplnené poskytovateľom univerzálnej služby;
3. Požiadavky na kvalitu univerzálnej služby platné v roku 2024;
4. Obratová predvaha poskytovateľa univerzálnej služby k 30.6.2024;
5. Výkaz ekonomicky neoprávnených nákladov poskytovateľa univerzálnej služby za 1. polrok 2024;
6. Výkaz o oddelenej evidencii nákladov a výnosov z regulovaných poštových činností a ostatných činností OdÚč 1 - 02 za 1. polrok 2024;
7. Doplnujúce údaje k výpočtu nákladov prepravy za polrok 2024;
8. Detailný výpočet zmeny stavu dlhodobého majetku v rámci zmeny čistých aktív.

V rámci uvedenej činnosti bol audit vykonaný v dvoch častiach:

- Overenie a kontrola podkladov na výpočet predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za rok 2024 a správnosť ich výpočtu, so zameraním na:
 - overenie súladu údajov v podkladoch pre výpočet predbežných čistých nákladov podľa Vyhlášky,
 - posúdenie reálnosti a objektívnosti vypracovaného komerčného scenára, najmä schopnosti podniku poskytovať naďalej poštové služby a iné komerčné služby podľa uzatvorených zmlúv,
 - zohľadnenie prvkov povinnosti univerzálnej služby uložených v Požiadavkách na kvalitu univerzálnej služby vo výpočte, posúdenie rozsahu Požiadaviek na kvalitu, ich náročnosti a vplyvu na záťaž poskytovateľa UNS a výšku čistých nákladov,
 - zohľadnenie vplyvu komerčného scenára na výnosy,
 - overenie transparentnosti výpočtu predbežných čistých nákladov s prípadným detailnejším zameraním na jednotlivé prvky podľa pokynov úradu,
 - identifikáciu a ohodnotenie neefektívne vynaložených nákladov a ich vylúčenie z výpočtu,
 - overenie správnosti výpočtu trhových hmotných a nehmotných výhod z poskytovania univerzálnej služby a zohľadnenie využívania poštovej siete aj na iné poštové a nepoštové služby,
 - overenie správnosti výpočtu a posúdenie výšky primeraného zisku,
 - posúdenie a overenie výpočtu nákladovej efektívnosti,
- Posúdenie neprimeranej finančnej záťaže predbežných čistých nákladov za rok 2024, najmä, či čisté náklady predstavujú pre poskytovateľa univerzálnej služby neprimeranú finančnú záťaž, so zameraním na:
 - overenie, či predbežné čisté náklady obsahujú len preukázateľné a ekonomicky oprávnené náklady, a to tak priame náklady, ako aj nepriame náklady poskytovateľa univerzálnej služby, vynaložené na poskytovanie univerzálnej služby,
 - vyhodnotenie úrovne využívania univerzálnej služby, jej vývoj a vplyv na hospodársku situáciu poskytovateľa, vyhodnotenie celkového výsledku hospodárenia a výsledku hospodárenia dosahovaného z univerzálnej služby a pomeru medzi predbežnými čistými nákladmi a celkovými výnosmi z univerzálnej služby,
 - overenie, či uplatnený postup výpočtu čistých nákladov nepodporuje vznik krížového financovania iných komerčných služieb v prípade kompenzácie čistých nákladov z kompenzačného fondu a neznamená nadmernú náhradu čistých nákladov a
 - vyhodnotenie ostatných faktorov ovplyvňujúcich neprimeranosť finančnej záťaže.

Po posúdení doručeného vyčíslenia ČN poskytovateľom univerzálnej služby, vrátane podkladov a príloh, pristúpil úrad k overeniu správnosti výpočtu predbežných čistých nákladov za rok 2024 v spolupráci s audítorom. Po preskúmaní podkladov audítorom a vyčíslení rozdielov zistených v dôsledku odlišného prístupu SP, a.s., k jednotlivým komponentom komerčného scenára a čistých nákladov, dňa 7.10. 2024 zaslal úrad e-mailom predbežný návrh úprav čistých nákladov na vyjadrenie SP, a.s.

Dňa 9.10.2024 požiadala SP, a. s., o dodatočné vysvetlenie výpočtov zmeny km v základom a komerčnom scenári v doručovaní s dopadom na osobné náklady vodičov a vyčíslenie nadmernej potreby pracovných miest doručovateľov.

Dňa 11.10.2024 na základe požiadavky SP, a.s., a vnútornej kontroly zaslal audítor opravenú tabuľku s vyčíslenou zmenou km a prepočítanou úsporou osobných nákladov doručovateľov. Spôsob vyčíslenia nadmernej potreby pracovných miest doručovateľov audítor opätovne potvrdil a neakceptoval predpoklady SP, a.s., najmä využívanie § 87 Zákonníka práce, ktorý umožňuje odpracovať denne maximálne 12 hodín a ktorý

v súčasnosti využíva SP, a.s. v procese triedenia. Uplatňovať takýto režim, či už v motorizovanom alebo pešom doručovaní, je nereálne.

Dňa 11.10.2024 poslala spoločnosť PricewaterhouseCoopers Slovensko, s.r.o. (ďalej len „PwC“), ktorá na základe zmluvy realizovala vyčíslenie ČN za rok 2024 stanovisko k návrhu predbežných úprav ČN.

Audítor preskúmal doplnené informácie a stanovisko SP, a.s. a dňa 14.10.2024 poslal úradu odpovede a svoje stanovisko k jednotlivým úpravám. Audítor akceptoval vysvetlenie rozdielu v nákladoch nástupníckych pôšt podľa Mostíka nákladov a komerčného scenára (úprava č. 1) a úpravu aktualizoval. Takisto znížil úpravu týkajúcu sa úspory osobných nákladov vodičov - doručovateľov. Námietky SP, a. s., k ďalším úpravám, ktoré sa vyskytovali aj v predchádzajúcich vyčísleniach čistých nákladov, audítor neprijal.

Úrad akceptoval odporúčania audítora a na základe predložených zistení neakceptoval vyčíslenie sumy predbežných čistých nákladov SP, a. s., v rozsahu a v častiach týkajúcich sa výpadku výnosov v komerčnom scenári za poštový platobný styk, za služby pre 365.bank, za listy I. triedy a zapísané zásielky, ďalej vyčíslenie úspory nákladov v triedení, v doručovaní, úspory nákladov správnej réžie a vyčíslenie neefektívne vynaložených nákladov.

Na základe všetkých dostupných údajov, po posúdení komerčného scenára a postupov pri výpočte, ako aj odporúčaní uvedených v záverečnej správe audítora, pristúpil úrad k úprave nesprávnych, resp. nedostatočne zdôvodnených výpočtov a k vyčísleniu predbežných čistých nákladov za prvý polrok 2024.

Súhrn úprav, ktorý zahŕňa údaje o znížení sumy predložených predbežných čistých nákladov je uvedený v nasledovnom prehľade:

	Suma v eurách:	Typ nedostatku
1.	- 60 841	Rozdiel v osobných nákladoch bez doručovateľov neprevádzkovaných pôšt prevzatých do výpočtu prenesených nákladov
2.	- 85 183	Úprava dodatočne prenesených nákladov v dôsledku zmeny nástupníckych pôšt
3.	- 241 373	Neuznanie nadbytočnej kapacity v triedení listov za záťaž UNS
4.	- 248 741	Nadsadená úspora osobných nákladov vodičov v preprave
5.	- 2 263 911	Chybný výpočet rozdielu potreby pracovných miest doručovateľov
6.	- 15 039	Dodatočná potreba pracovných miest doručovateľov s podielom pochôdzky pod 50% pre účely prevzatia materiálu na doručovanie
7.	- 763 844	Úprava miery úspory nákladov v doručovaní z dôvodu prekročenia ustanoveného denného limitu pracovného času
8.	- 46 903	Nadmerná úspora nákladov na doručovanú tlač
9.	- 147 565	Zníženie úspory osobných nákladov správnej réžie
10.	- 136 643	Zníženie úspory ostatných nákladov správnej réžie

11.	- 44 019	Zníženie úspory nákladov na APONet
12.	- 368 916	Úprava výpadku výnosov za poštový platobný styk
13.	- 438 221	Úprava výpadku výnosov služieb pre 365.bank
14.	- 42 687	Zvýšenie výpadku výnosov listov I. triedy po znížení frekvencie doručovania
15.	- 140 343	Zvýšenie výpadku výnosov v komerčnom scenári v dôsledku zmeny doručovania za zapísané zásielky
16.	- 614 063	Zníženie primeraného zisku
17.	- 758 759	Úprava neefektívne vynaložených nákladov
	- 6 417 051	Spolu úpravy predbežných čistých nákladov
	8 725 733	Upravené predbežné čisté náklady za 1. polrok 2024

K bodu 1:

V komerčnom scenári, príloha č. 8, bol zistený nesúlad medzi vykázanými osobnými nákladmi neprevádzkovaných pôšt (bez osobných nákladov doručovateľov) a týmito nákladmi prevzatými do výpočtu prenesených nákladov v sume 60 841 eur. Tento rozdiel bol odpočítaný od predbežných čistých nákladov a predstavuje ich zníženie o uvedenú sumu.

K bodu 2:

Výber nástupníckych pôšt v komerčnom scenári nepovažujeme za plne racionálny, keď za nástupnícku poštu je navrhnutá pošta v obci, do ktorej nemajú zákazníci priame spojenie verejnou dopravou, alebo je ďalej, než iná prevádzkovaná pošta. Zmenených bolo 104 nástupníckych pôšt, čo viedlo k zvýšeniu prenesených nákladov o 85 183 eur a táto suma predstavuje zníženie predbežných čistých nákladov.

K bodu 3:

Komerčný scenár uvažuje s úsporou 4,11% nákladov na triedenie vďaka redukcii činnosti HSS vo Zvolene, kde by sa triedili iba balíky. Uvažuje sa s presunom triedenia listových zásielok do HSS Bratislava a Košice, úsporou časti zamestnancov, časti odpisov - najmä časti novej budovy a tiež starej budovy, ktorá je už v súčasnosti prázdna (využívaná ako skladovací priestor) a časti prevádzkových nákladov. Ak by náklady na listové triediace linky mali znamenať čisté náklady, SP by musela preukázať, že jestvujúca kapacita listových liniek v HSS Zvolen je v súčasnosti nevyhnutná pre zachovanie kvality. Uznaná bola iba úspora osobných nákladov v rozsahu poklesu výnosov z listových zásielok, zvyšné náklady na triedenie v sume 241 373 eur boli vylúčené a táto suma predstavuje zníženie predbežných čistých nákladov.

K bodu 4:

Komerčný scenár uvažuje s úsporou 15,83% osobných nákladov vodičov na základe úspory 15,83% najazdených km v preprave. V nákladoch prepravy je však uvedená aj „iná preprava“ s významným počtom km, pričom osobné náklady vodičov na túto prepravu nie sú vyčlenené. Percento úspory km bolo prepočítané, čo viedlo k zmene osobných nákladov vodičov v preprave o 248 741 eur a znamená zníženie predbežných čistých nákladov.

K bodu 5:

Rozdiel potreby pracovných miest doručovateľov je vypočítaný ako rozdiel skutočnej potreby (nie normovanej) v základnom scenári a normovanej potreby v komerčnom scenári. Odchýlka skutočnej potreby od normovej potreby pracovných miest v základnom scenári nie je zanedbateľná, preto bolo potrebné rozdiel počítať z porovnateľných hodnôt. Pre vyčíslenie rozdielu bola použitá normovaná potreba pracovných miest pre oba scenáre, čo viedlo k zníženiu predbežných čistých nákladov o 2 263 911 eur.

K bodu 6:

Komerčný scenár uvažuje pre obsluhujúce doručovacie rajóny (tzv. nominovaný doručovateľ) s podielom pochôdzky pod 50 % so zvýšením potreby pracovného miesta na pochôdzku, ale nepočíta s dodatočnou potrebou na odovzdanie/prevzatie materiálu pre obsluhované doručovacie rajóny. V komerčnom scenári je 132 takýchto rajónov. Na účely prevzatia materiálu im bola pripočítaná potreba času 2 x 10 min., teda dodatočná potreba pracovného miesta, čím sa znížili predbežné čisté náklady o 15 039 eur.

K bodu 7:

Z podkladov ku komerčnému scenáru je zrejmé zvýšenie záťaže doručovateľov. V modelovanom doručovaní bolo zistených 412 doručovacích rajónov, kde potreba pracovného miesta presahuje viac než akceptované maximum normovanej potreby, t. j. 9,08 hod. Vyšší pracovný čas je nerealistický, nakoľko ani v súčasnosti nevyužíva poskytovateľ univerzálnej služby vyššie zaťaženie doručovateľov. Preto bola úspora pracovných miest doručovateľov prepočítaná, čo viedlo k nižšej úspore pracovných miest a k zníženiu predbežných čistých nákladov o 763 844 eur.

K bodu 8:

Výpadok výnosov z doručovania tlače v komerčnom scenári v časti 2.3.3.5 a súbežná úspora nákladov v časti 2.6.2.2 nezodpovedá popisu výpočtu, pričom detaily výpočtu nie sú uvedené. Audítor zistil nadmernú úsporu nákladov na doručovanú tlač a odchýlku vo výpadku výnosov v komerčnom scenári s celkovým dopadom 46 903 eur, čím sa znížili predbežné čisté náklady o túto sumu.

K bodu 9:

Pri overovaní výpočtu úspory osobných nákladov správnej réžie boli zistené koeficienty zmeny nákladov s vysokou mierou variability. Taktiež boli zistený nesúlad v osobných nákladoch správnej réžie v komerčnom scenári a osobnými nákladmi správnej réžie podľa Mostíka nákladov vo výške 578 555 eur. Pre posúdenie správnosti výpočtu čistých nákladov boli použité náklady podľa mostíka nákladov, čo viedlo k úprave koeficientov úspory osobných nákladov. Úprava úspory režijných nákladov za časť osobné náklady je vo výške 147 565 eur a o túto sumu boli znížené predbežné čisté náklady.

K bodu 10:

Medzi nákladmi správnej réžie podľa komerčného scenára, časť 2.7.1 a Mostíkom nákladov bol zistený rozdiel pri ostatných nákladoch správnej réžie vo výške 2 070 739 eur. na účtoch, kde sa predpokladá pokles nákladov, je rozdiel 94 568 eur. Kontrolným prepočtom z hodnôt podľa mostíka nákladov bol zistený rozdiel v úspore ostatných nákladoch správnej réžie v sume 136 643 eur a o túto sumu boli znížené predbežné čisté náklady.

K bodu 11:

Vzhľadom na zmenu nástupníckych pôšt podľa úpravy č. 2 bolo nutné určiť potrebu licencií v komerčnom scenári. Určený bol tak, aby bol zachovaný rovnaký priemerný počet zamestnancov na 1 licenciu na nástupníckych poštách v základnom aj v komerčnom scenári. Dodatočný náklad bol vypočítaný postupom podľa komerčného scenára v prílohe č. 10.

Zistený rozdiel vo výške 44 019 eur znamená zníženie predbežných čistých nákladov o túto sumu.

K bodu 12:

Komerčný scenár uvádza výpadok výnosov pre poštový platobný styk pri zúžení poštovej siete o 5,6% podľa vlastného výskumu vplyvu zmeny adresy pošty na početnosti produktov. Uvedený výskum je irelevantný pre účel určenia ČN, nakoľko presun pošty na inú adresu znamená dodržanie požiadaviek na kvalitu a nezmenenú dostupnosť pôšt, kým komerčný scenár uvažuje so zrušením jednej tretiny pôšt, čím sa výrazne zhorší dostupnosť pre zákazníka a zmení sa jeho správanie. Pre vyčíslenie výpadku výnosov uplatnil úrad postup audítora rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, čím sa výnosy v komerčnom scenári znížili o 368 916 eur a táto úprava zároveň znamená zníženie predbežných čistých nákladov.

K bodu 13:

Komerčný scenár uvádza výpadok výnosov zo služieb pre 365.bank, a.s., vo výške 9,4 % na základe vlastného výskumu. Uvedený výskum je irelevantný pre účel určenia ČN z dôvodov uvedených pri úprave č. 12. Pre produkty podobné poštovému platobnému styku bol uplatnený výpočet podľa bodu 12. Pri ostatných produktoch bol uplatnený výpadok podľa prieskumu Actly, resp. priemerom celkového výpadku výnosov zo služieb pre 365.bank, a. s. Výnosy sa v komerčnom scenári znížili o 438 221 eur a o túto sumu sa znížili aj predbežné čisté náklady.

K bodu 14:

Komerčný scenár predpokladá nulový výpadok výnosov listu I. triedy po znížení frekvencie doručovania vďaka uvažovanej cene 4,29 eur za expresné zásielky, ktoré by ako náhradu využila časť zákazníkov. Uvedená cena vyplynula z cenového prieskumu popísaného v komerčnom scenári, v časti 2.3.3.1. Je to však cena s DPH, cena bez DPH je len 3,58 eur. Cena najlacnejšej konkurenčnej spoločnosti GLS je 4,50 eur s DPH. Uplatnením reálnej ceny za expresné zásielky, resp. ceny najlacnejšieho alternatívneho produktu, bol vyčíslený rozdiel vo výnosoch 42 687 eur, čo predstavuje zníženie predbežných čistých nákladov.

K bodu 15:

Komerčný scenár predpokladá u doporučených, poistených listov 1. triedy a služieb doručenia a do vlastných rúk výpadok výnosov len zo zúženia siete vo výške 176 093 eur, ako aj vplyv v dôsledku zníženia frekvencie doručovania vo výške 314 686 eur. Použitím analogického postupu ako v predchádzajúcej úprave č. 14 vznikol rozdiel vo výške 140 343 eur a o túto sumu boli znížené predbežné čisté náklady.

K bodu 16:

Primeraný zisk bol vyčíslený vo výške 897 845 eur ako násobok zmeny čistých aktív v hypotetickom scenári a váženého priemeru nákladov na kapitál (WACC), ktorý je stanovený metódou Capital asset pricing model (CAPM). Vzhľadom k tomu, že SP, a.s., nezostavuje IFRS súvahu vrátane poznámok, nie je možné s dostatočnou presnosťou overiť zmenu čistých aktív, čo je základom pre výpočet primeraného zisku. Pre účel vyčíslenia predbežných čistých nákladov bol na základe odporúčania audítora uznaný primeraný zisk vo výške 50 % hodnoty z overenia ČN za rok 2023, t.j. vo výške 283 782 eur. Rozdiel 614 063 eur predstavuje úpravu primeraného zisku a zníženie predbežných čistých nákladov o túto sumu.

K bodu 17:

Metodika odhadu neefektívne vynaložených nákladov predložená SP, a. s., uvažuje s nulovou mierou neefektívnosti nákladov v r. 2012, čo považuje úrad za neobhájiteľné, nakoľko pre takúto hodnotu neefektívnosti vo východiskovom roku nie sú vecné dôvody. Pre 1. polrok 2024 komerčný scenár rovnako predpokladá nulovú hodnotu neefektívne

vynaložených nákladov. Percento neefektívnosti bolo stanovené rozsahu neefektívnosti identifikovaného v štúdiu Nera Economic Consulting 3% až 17%, a to v rozsahu strednej hodnoty 8%. Predbežné čisté náklady boli znížené o sumu 758 759 eur.

Po zohľadnení všetkých vyššie uvedených vplyvov úrad upravil sumárne vyčíslené predbežné ČN, vrátane úpravy o neefektívnosť, ako aj údaje o nákladoch a výnosoch SP, a.s., bez povinnosti univerzálnej služby nasledovne:

v eurách:

	SP, a. s., s povinnosťou univerzálnej služby	SP, a. s., bez povinnosti univerzálnej služby	Upravené predbežné čisté náklady za 1. polrok 2024
Výnosy	167 088 864	161 043 774	-
Náklady	173 163 385	157 791 292	-
Výsledok hospodárenia	- 6 074 521	3 252 482	9 327 003
Primeraný zisk	-	-	283 782
Trhové a nehmotné výhody	-	-	- 126 293
Úprava o neefektívnosť	-	-	- 758 759
Čisté náklady	-	-	8 725 733

Predbežné čisté náklady univerzálnej služby za prvý polrok 2024 po zohľadnení trhovej výhody a upravenej hodnoty nákladovej efektívnosti predstavujú sumu **8 725 733 eur**.

Podľa § 57 ods. 1 zákona o poštových službách, ak z poskytovania univerzálnej služby v kalendárnom roku vzniknú poskytovateľovi univerzálnej služby čisté náklady univerzálnej služby, ktoré predstavujú pre poskytovateľa univerzálnej služby neprimeranú finančnú záťaž, má poskytovateľ univerzálnej služby nárok na ich náhradu z kompenzačného fondu. Neprimeranosť finančnej záťaže posudzuje úrad v konaní o určení predbežných čistých nákladov univerzálnej služby a čistých nákladov univerzálnej služby a za neprimeranú finančnú záťaž sa považuje stav, keď čisté náklady univerzálnej služby dosahujú takú sumu, že nie je vzhľadom na hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby možné od neho spravodlivo požadovať, aby ich znášal.

Posudzovanie a určenie neprimeranej finančnej záťaže

Pri posudzovaní neprimeranej finančnej záťaže úrad v súlade s ustanovením § 57 ods. 1 zákona o poštových službách zisťoval, či nastal stav, keď čisté náklady univerzálnej služby dosahujú takú sumu, že nie je vzhľadom na hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby možné od neho spravodlivo požadovať, aby ich znášal. Na účely určenia neprimeranej finančnej záťaže úrad v súlade s § 2 a podľa prílohy č. 1 Vyhlášky „Posudzovanie a určenie neprimeranej finančnej záťaže“ posudzoval:

- či čisté náklady obsahujú len preukázateľné a ekonomicky oprávnené náklady, a to priame náklady, ako aj nepriame náklady poskytovateľa, vynaložené na poskytovanie univerzálnej služby,
- či rozdiel medzi čistými nákladmi a nehmotnými výhodami je kladný,
- rozsah, v akom čisté náklady ovplyvnili rentabilitu výnosov poskytovateľa,
- veľkosť rozdielu medzi rentabilitou výnosov poskytovateľa a ostatných poštových podnikov,
- úroveň využívania univerzálnej služby, jej vývoj, výsledok hospodárenia a vplyv na hospodársku situáciu poskytovateľa,

- f) pomer medzi čistými nákladmi a celkovými výnosmi z univerzálnej služby,
- g) trhový podiel poskytovateľa na trhu univerzálnej služby a zameniteľných poštových služieb.

K bodu a):

Úrad overil súlad údajov komerčného scenára s údajmi vykázanými v účtovných triedach 5 a 6 vo všeobecnom účtovníctve, a to bez zistenia rozdielov. Úrad upravil predbežné čisté náklady o vyššie uvedené úpravy priamych nákladov a o nesprávne vyčíslenú úsporu režijných nákladov. Z nákladov boli správne vylúčené ekonomicky neoprávnené náklady v sume 2 148 419 eur.

K bodu b):

Upravené predbežné čisté náklady za prvý polrok 2024 (bez zohľadnenia nehmotných výhod) sú 8 662 336 eur a nehmotné výhody sú 126 293 eur. Úrad konštatuje, že rozdiel medzi čistými nákladmi a nehmotnými výhodami je kladný.

K bodu c):

V prvom polroku 2024 bola vyčíslená celková strata z univerzálnej služby - 16 537 930 eur. Pre hodnotenie rentability výnosov bol zvolený ukazovateľ prevádzkovej rentability, ktorý je považovaný za optimálny na posudzovanie primeranosti dosahovaného zisku.

Z univerzálnej služby bez kompenzácie bola v prvom polroku 2024 dosiahnutá prevádzková strata -15 422 737 eur. Prevádzková rentabilita univerzálnej služby bez kompenzácie je vo výške -19,82 %, po kompenzácii bude -9,93 %. Vyčíslený dopad naznačuje, že predbežné čisté náklady za prvý polrok rok 2024 predstavujú zjavnú záťaž pre poskytovateľa univerzálnej služby.

Produkty mimo univerzálnej služby sú aj bez kompenzácie ziskové na úrovni prevádzkovej rentability 5,6 %. SP, a. s., bez kompenzácie dosiahla za polrok 2024 prevádzkovú stratu - 11 099 766 eur a jej prevádzková rentabilita je - 6,98 %. Z uvedeného vyplýva, že čisté náklady znižujú rentabilitu výnosov SP, a. s., a znamenajú pre poskytovateľa univerzálnej služby záťaž.

K bodu d):

Poštový podnik poskytujúci zameniteľné poštové služby dosiahol v prvom polroku 2024 z poskytovania poštových služieb rentabilitu výnosov 13,8 %.

K bodu e):

Úrad posudzoval využívanie univerzálnej služby na poštách, ktoré je SP, a. s., povinná prevádzkovať podľa Požiadaviek na kvalitu univerzálnej služby a ktorých náklady podacej časti boli zahrnuté do výpočtu čistých nákladov. Tieto pošty sú prevádzkované z titulu zabezpečenia univerzálnej služby, avšak objemy poskytovaných produktov univerzálnej služby sú na väčšine pôšt nižšie ako objemy ostatných komerčných služieb, t. j. výnosy z univerzálnej služby nepokrývajú fixné náklady týchto pôšt. Objem najdôležitejšieho produktu univerzálnej služby (obyčajný list 1. a 2. triedy) za predchádzajúce obdobie 3 rokov každoročne klesá. Tento pokles produkcie má významný vplyv na dosahované výnosy, výsledok hospodárenia a na celkovú hospodársku situáciu poskytovateľa univerzálnej služby.

K bodu f):

Pomer predbežných čistých nákladov k celkovým výnosom z univerzálnej služby za prvý polrok 2024 je 11,21 % a pomer predbežných čistých nákladov k celkovým výnosom SP, a.s., je 5,22 %, čo úrad hodnotí ako jestvujúcu záťaž pre poskytovateľa univerzálnej služby.

K bodu g):

Podiel poskytovateľa univerzálnej služby na trhu univerzálnej služby a zameniteľných služieb je 99,88 % a podniku, ktorý poskytuje zameniteľné poštové služby je 0,12 %.

Úroveň využívania poštových služieb a najmä univerzálnej služby, je jedným z rozhodujúcich ukazovateľov, ktoré majú do budúcnosti dopad na náklady SP, a. s., ako poskytovateľa univerzálnej služby a to tým, že pri trvalom poklese objemu zásielok dochádza k znižovaniu výnosov z univerzálnej služby, pričom fixné náklady nie je možné znižovať rovnakým tempom. Táto skutočnosť je jedným z potenciálnych faktorov, ktoré zvyšujú úroveň neprimeranej finančnej záťaže pre SP, a. s., ako poskytovateľa univerzálnej služby.

Úrad vyhodnotil uvedené ukazovatele, postavenie SP, a. s., ako aj poštových podnikov poskytujúcich zameniteľné poštové služby, ktoré prispievajú do kompenzačného fondu a pristúpil k určaniu neprimeranej finančnej záťaže. Úrad považuje za opodstatnené, že časť z čistých nákladov bude znášať aj poskytovateľ univerzálnej služby. Za primeranú záťaž považuje 1 % z celkových nákladov SP, a. s.

Podľa § 57 ods. 3 zákona o poštových službách sa predbežné čisté náklady univerzálnej služby určujú za kalendárny rok, za ktorého prvých šesť mesiacov bolo predložené vyčíslenie. Úrad na základe predpokladaných čistých nákladov 1. polroku 2024 vyčíslil predbežné čisté náklady za rok 2024.

Výsledné určenie predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za rok 2024 je uvedené v nasledovnom prehľade:

Posudzované obdobie	Suma v eurách:	
	1. polrok 2024	rok 2024
Predbežné čisté náklady univerzálnej služby	8 725 733	17 451 466
1 % z celkových nákladov SP, a. s.	- 1 731 634	- 3 463 268
Neprimeraná finančná záťaž	6 994 099	13 988 198

Na základe uvedených údajov, po posúdení predložených podkladov, ich kontrole a overení, ako aj po posúdení dostupných údajov predložených poskytovateľom univerzálnej služby a informácií a poznatkov získaných v rámci svojej činnosti, úrad pristúpil podľa § 57 ods. 3 a ods. 4 zákona o poštových službách k určaniu predbežných čistých nákladov univerzálnej služby za rok 2024 v sume **13 988 198** eur a tieto zverejňuje v zmysle zákonných ustanovení vo Vestníku úradu.

V Žiline, dňa 18.11. 2024

JUDr. Zuzana Isteníková, v. r.
riaditeľka odboru
regulácie poštových služieb